Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0516U000195

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 17-03-2016

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Єгоров Дмитро Костянтинович
2. Yehorov Dmytro Kostiantynovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 06.01.05

Назва наукової спеціальності: Селекція і насінництво

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 23-02-2016

Спеціальність за освітою: 7.130102

Місце роботи здобувача: Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр"єва

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: 61060, Україна, м. Харків, пр. Московський, 142

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.366.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: проспект Московський, 142, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61060, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр"єва

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: 61060, Україна, м. Харків, пр. Московський, 142

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.35.03

Тема дисертації:

1. Методологічні основи селекції та насінництва жита озимого з використанням ефекту гетерозису
2. Methodological basis of winter rye breeding and seed production using heterosis effect

Реферат/анотація:

1. Об'єкт дослідження: закономірності формування основних господарсько цінних ознак, генетична цінність ліній жита озимого за системними властивостями, вплив погодних умов та агротехнологічних заходів на процес формування продуктивності батьківських компонентів та гібридів першого покоління жита, створення нових конкурентоспроможних, адаптованих до агроекологічних умов Лісостепу України гібридів жита озимого. Мета: розробка методологічних основ селекції та насінництва жита озимого з використанням ефекту гетерозису, розробка теоретичних основ гетерозисної селекції та насінництва жита озимого, обґрунтування методичних підходів селекції та насінництва гібридів культури, визначення особливостей формування та мінливості ознак у батьківських компонентів гібридів та практичне їх застосування в насінницькому процесі, створення нових високоврожайних гібридів жита озимого. Методи: загальнонаукові, польовий, вимірювально-ваговий, лабораторний, статистичний. Новизна Уперше в Україні вирішено важливу

наукову проблему з розробки методологічних основ селекції та насінництва жита озимого з використанням ефекту гетерозису методами теоретичного обґрунтування шляхів створення високоврожайних гібридів культури з високим адаптивним потенціалом. Удосконалено методику оцінки і прогнозування цінності батьківських ліній та перспективних гібридних комбінацій за ЗКЗ та СКЗ, установлено особливості мінливості елементів продуктивності батьківських компонентів жита озимого на ділянках гібридизації залежно від погодних умов при застосуванні різних агротехнологічних прийомів вирощування, обґрунтовано модель технології отримання насіння батьківських форм високоврожайних гібридів, визначено економічну ефективність застосування методичних розробок у насінницькому процесі. Результати: Створено гібриди жита озимого, які забезпечують урожайність зерна 9,2 - 10,8 т/га. Розроблена технологія отримання гібридного насіння яка дозволяє одержувати високу врожайність на ділянках гібридизації. Удосконалені методи оцінки та підбору ліній - батьківських компонентів гібридів. Створено 4 гібриди, 4 сорти жита озимого, 2 материнські форми гібридів, 5 ліній батьківських компонентів гібридів, які занесено до Реєстру сортів рослин, придатних до поширення в Україні, зареєстровано в НЦГРРУ колекцію 15 ліній-закріплювачів стерильності. Ступінь впровадження: Наукові розробки використано в селекційній програмі та насінництві жита озимого зокрема в Інституті рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН, на Верхняцькій ДСС Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН, а також в навчальному процесі ХНАУ ім. В. В. Докучаєва, а створені гібриди у господарствах АПВ, зокрема в Харківській, Полтавській, Сумській та Дніпропетровській областях на площі понад 40 тис. га. За результатами роботи отримано: 13 авторських свідоцтв на гібриди, сорти, батьківські компоненти жита озимого. Сфера впровадження: наукові установи НААН і Міністерства АПП України, вищі навчальні заклади, агроформування АПК України

2. Object: formation patterns of major economically valuable traits, genetic value of winter rye lines with systemic properties, influence of weather conditions and agrotechnological techniques on the productivity of parent components and the first generation rye hybrids, creation of new competitive adapted to the agro-ecological conditions of the Forest-Steppe of Ukraine winter rye hybrids. Objective: Development of methodological bases of winter rye breeding and seed production using heterosis effect, development of theoretical bases of winter rye heterosis breeding and seed production, rationale of methodological approaches to breeding and seed production of the crop hybrids, definition of formation peculiarities and variability of traits in parent component of hybrids and their practical application in seed production, creation of new high-yielding winter rye hybrids. Methods: General scientific, field, measuring and weighing, laboratory, statistical. Novelty: For the first time in Ukraine, the important scientific problem devoted to the development of methodological bases of winter rye breeding and seed production using heterosis effect was solved by theoretical rationalizing ways of the creation of high-yielding hybrids of the crop with high adaptive potential. The method estimating the value of parent lines and promising hybrid combinations in terms of GCC and SCC was improved; variability peculiarities of productivity elements of rye winter parent components was determined in hybridization plots, depending on weather conditions and different agrotechnological methods of cultivation; a technology model of obtaining high-yielding hybrid seeds was rationalized; the economic effectiveness of methodic products in seed production was determined. Results: Winter rye hybrids with the grain yield of 9.2 - 10.8 t/ha were created. The developed technology for producing hybrid seeds enables obtaining high yields in hybridization plots. The methods of evaluation and selection of lines - parent component of hybrids were improved. Four winter rye hybrids, 2 female forms of hybrids, 5 lines of parent components of hybrids, which are listed in the Register of Plant Varieties Suitable for Dissemination in Ukraine, were created; a collection containing 15 lines - sterility fixers was registered in the NCPGRU. Degree of Implementation: The research results were used in winter rye breeding programs and seed production, in particular, in the Plant Production Institute nd. a VYa Yuriev of NAAS, Verkhnyachka Experimental Breeding Station Institute of the Institute of Bioenergy Crops and Sugar Beet of NAAS as well as in the educational process at Kharkiv National Agrarian Univeersity nd. a VV Dokuchaev, and the hybrids created are used on farms, in particular in Kharkiv, Poltava, Sumy and Dnipropetrovsk regions on the area of over 40,000 ha. The work resulted in 13 copyright certificates on winter rye hybrids, varieties, and parent components. Scope of Implementation: Scientific institutions of NAAS and the Ministry of Agrarian Policy and Food of Ukraine, higher educational

establishments, agrarian enterprises of Ukraine

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кириченко Віктор Васильович
2. Kyrychenko Viktor Vasyliovych

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кравченко Владислав Андрійович
2. Кравченко Владислав Андрійович

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Базалій Валерій Васильович

2. Базалій Валерій Васильович

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Клиша Андрій Іванович

2. Клиша Андрій Іванович

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Петренкова Віра Павлівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Петренкова Віра Павлівна

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Т.А.